

OBSAH

ÚVOD	2
KATALOG.....	5
BARTULTOVICE	5
BOHUŠOV	5
BRANTICE.....	8
BUČAVKA	9
HLINKA.....	9
HOLČOVICE	9
HOŠŤÁLKOVY	10
HYNČICE.....	13
CHOMÝŽ	14
JANOV.....	14
JEŽNÍK.....	18
JINDŘICHOV VE SLEZSKU.....	18
KRASOV	22
KRNOV.....	22
LICHNOV	34
LINHARTOVY	34
LIPTAŇ	35
MĚSTO ALBRECHTICE	36
OPAVICE.....	38
PETROVICE	39
PITÁRNÉ	39
SLEZSKÉ RUDOLTICE	40
SOSNOVÁ.....	41
ŠIROKÁ NIVA	42
TŘEMEŠNÁ VE SLEZSKU.....	43
VYSOKÁ.....	43
ZÁTOR	44
REJSTRÍKY	46
LITERATURA	50
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	52

ÚVOD

Potřeba soupisu epigrafických památek je jistě nepochybná. Epigrafika je vědní obor související s mnoha nejen historickými obory a právě proto jsou veškeré soupisy těchto epigrafických památek velmi přínosné např. pro paleografii, jazykovědu, heraldiku, genealogii, historickou topografii, kunsthistorii, kampanologie a jiné. Tvoření uceleného soupisu epigrafických památek je práce dosti náročná, a to jak na čas strávený v knihovnách nebo při samotném vyhledávání těchto památek, tak na nutnost spolupráce s mnoha institucemi a osobami, kteří v mém případě byli povětšinou vstřícní a ochotní. Přesto možná právě z této náročnosti zůstává hodně epigrafických památek zpracovaných jen v časopisech a laických studiích, které jsou ovšem svým významem nesmírně důležité. Je zde také nutné připomenout ediční řadu Corpus inscriptionum Bohemiae, která má velký význam jistě nejen pro epigrafiku.

Předložená bakalářská práce, se zabývá epigrafickými památkami na území Osoblažska a Krnovska do roku 1850. Tato oblast zatím postrádala jakýkoli popis kunsthistorických památek a jelikož z těchto míst pocházím, pokusila jsem se o jisté zpracování mnohdy opomíjených krás tohoto regionu. Vzhledem k rozdělení studia na bakalářský stupeň a následný navazující magisterský, pojala jsem i já tuto práci jako určitý předstupeň práce diplomové, a jako výchozí práci pro další podrobnější a místně rozšířenější zpracování daného tématu.

Celý katalog vychází ze zásad popisu epigrafických památek podle Flodra a je sestaven následujícím způsobem:

- jméno obce v úvodu každé části katalogu. Obce jsou seřazeny abecedně, jednotlivé záznamy v rámci obce pak chronologicky. Časově nezařaditelné nápisy jsou uváděny vždy na konci.
- záhlaví každého katalogizačního záznamu tvoří katalogizační číslo nápisu. V případě, že epigrafická památka již neexistuje, je připojen křížek, soubor spolu souvisejících nositelů nápisu je

označen písmenem S, popřípadě je za pomlčkou uvedeno číslo obrázku v obrazové příloze. Dále záhlaví obsahuje lokalizaci památky – objekt, ve kterém nebo poblíž kterého se památka nachází, popřípadě popis místa, pokud památka stojí samostatně. Nakonec také časové zařazení vycházející především z údajů samostatného nápisu, v ostatních případech se opera o odbornou literaturu, která je pak uvedena v poznámce.

- katalogizační záznam začíná označením nositele nápisu (tučným písmem). Vzhledem k nejednotnosti terminologie, především u sepulkrálních památek, uvádím rozlišení některých epigrafických památek, obsažených v této práci. Jde především o náhrobník – nese datum smrti dotyčného, je vsazen do podlahy nebo zdi objektu; náhrobní deska – kryje kryptu, nemusí jít o jednotlivce, ani zde nemusí být uvedeno datum smrti; náhrobek – je zpravidla sochařský výtvar stojící samostatně. Pokud se nositel nápisu nedochoval, uvádím jen, že jde o náhrobní nápis. Ve stejném odstavci následuje vymezení polohy památky v rámci objektu, umístění a zpracování nápisu, pokud je známo, také jméno původce a osudy památky (válečné rekvizice, přelití), popř. stav dochování a u zaniklých památek pramen citace v textu.
- v samostatném řádku je uveden materiál, ze kterého je památka vyrobena (výslovně se neuvádí pouze zvonovina) a za pomlčkou rozměry nositele nápisu (zkratky používané v textu – v. = výška, š. = šířka, pr. = průměr).
- druh písma a za pomlčkou velikost písma (v. = velká písmena, m. = malá písmena)
- vlastní přepis nápisu (tučným písmem), bez bližšího popisu užívám pouze znaky : . (tečka na dolní lince), · (tečka uprostřed řádku), : (dvojtečka), = (dvě vodorovné čárky uprostřed řádku), , (čárka na dolní lince), + (křížek). V menší míře užívám také speciální znaky co nejvíce se blíží předloze. Pro monogramy a různé specifické symboly pak používám znak * a bližší specifikaci naznačuji v poznámce. V textu jsou dále následující pomocné ediční znaky : / (konec řádku), ab (ligatura), [abc] (doplňování nečitelného textu), [···] (přibližný počet nečitelných písmen), [---] (nečitelný text,

popř. fyzicky ztracená část nápisu). Pokud se jedná o nápisy na jednotlivých nositelích, tvořících soubor, jsou označeny římskými číslicemi I, II, III, atd.

- na závěr katalogizačního záznamu je menším písmem uveden poznámkový aparát.

Za vlastním katalogem jsou připojeny rejstříky – nositelů nápisů, osobní rejstřík a rejstřík zvonařů, dále seznam citované literatury a obrazová příloha.

Mapa přejatá z Mezerová, L: Seznam nemovitých kulturních památek okresu Bruntál. Bruntál 2000.

KATALOG

BARTULTOVICE

01 obr. 1	Vedlejší cesta k celnici	1760
-----------	--------------------------	------

Náhrobník Dionisia Radvanského z roku 1760, který se nachází v obci u menší cesty nedaleko celního přechodu.

Mramor - v. 137 cm, š. 83,5 cm

Humanistická minuskula - v. 3,5 cm, m. 2,5 cm

Hic Qviescit Omnipotentis / Clementine Dei / Testis Praeclarus / Qvi / Re Militari ab Anno 1746 / Tam contra Gallos quam Borussos / Ad Fortitudines Exemplar Viriliter Gesta / In summis periculis / Benignissime absque ullo Vulnere / Servatus / Ex / Hiberna Quiete / Ad / Eternam / AEgritudine Avocatus Est / Fvit Herois Nomen / DIONISIUS RADVANSZKY de RADVAN / Gentis suae / Perillustris ac Praenobilis in Regno Hungariae / Decus Eximium / Nunc vero Leg. Ped. Ex. Gen. A. e G. BATYAN / Centurio Primus / Virtutis Et [---] Zero Excellens / Mone [---] / Dionis remunerati Praemiis Prohibitus / obiit / in Batelsdorf die 27. Decem: 1760 / AEtatis 35 / Cuius [···] Et Fraternalae Charitatis in memoriam / Monumentum hoc Exigi Fecit R. de Radvan / Cen. hinc Leg. Ped. Ex Belli Dn[··] Leopoldi Daun

BOHUŠOV

02 +	Kostel sv. Martina	1538
------	--------------------	------

Nedochovaný **náhrobní nápis**, připomínající Jindřicha Supa z Fulštejna, světícího biskupa wroclavského, který se roku 1506 stal světícím biskupem v Olomouci. V místním kostele se dochoval náhrobník s jeho reliéfem, bez nápisu, s rostlinným ornamentem po obvodu o rozměrech 201x102cm. Paprocký uvádí nápis, který se zřejmě nacházel na zvláštní desce.¹

Anno 1538 post Ascensionis Domini obiit Reverendissimus in Christo Pater et Generosus Dominus, Dominus Henricus de Fulstyn Episcopus Leicopoliensis, hic sepultus, orate pro eo DEVM

1. Paprocký, Bartoloměj: Zrcadlo slavného margkrabství moravského, v kterémž každý stav dávnost, vzácnost i povinnost svau uhledá. Olomouc 1593, fol. CCCCVIII.

Náhrobník Ekrika z Fulštejna, majitele někdejšího fulštejnského panství, který zemřel roku 1562. Náhrobník, umístěný uvnitř kostela, nese čtyřkoutový rodový vývod s erby: heraldicky vpravo dole erb zemřelého nebo jeho otce, tedy Fulštejnů, vpravo nahoře erb jeho matky Elišky Stošové z Kounic, vlevo nahoře erb jeho babičky z otcovy strany Kateřiny ze Zvole a erb vlevo dole patřil rodu z Drahotuš, z kterého patrně pocházela jeho babička z matčiny strany¹. Nápis je psán po obvodu, pískovcová deska s reliéfem rytíře na čtyřech místech praská.

Pískovec - v. 196 cm, š. 91 cm

Textura - 3,5 - 4 cm

Letha m d lx ii ^a-v patek^a przed / swatym witem umrel urozeny pan pan ekryk sup ^a-z ffulssteina^a a na / ffulssteine a tuto pochowan / gest pan buh rac geho dussi milostiv byti amen

.....
^a scriptura continua

1. Rataj, Jiří: Kdo je pohřben v kostele sv. Martina v Bohušově?, s. 2. (nepublikováno, určeno jen pro obec)

Náhrobník Václava Sedlnického z Choltic, který roku 1566 koupil fulštejnské panství a vzal si za svou druhou manželku sestru Jiřího Supa z Fulštejna. Na náhrobníku, umístěném uvnitř kostela je čtyřkoutový rodový vývod s erby: heraldicky vpravo dole erb Sedlnických z Choltic, vlevo dole erb užívající páni Seročtí, babička z matčiny strany, vpravo nahoře erb jeho matky Osinské z Žitné, vlevo nahoře erb babičky z otcovy strany Kateřiny Kladrubske ze Cvrčova¹. Nápis je psán po obvodu, přičemž na horní straně jsou dva řádky, dále pak už je nápis jen jednořádkový. Heraldicky pravá strana náhrobku je poškozena a nápis zde je nečitelný.

Pískovec - v. 210 cm, š. 79 cm

Textura - 3 cm

Im 1572 J s [·] in not verschi=/den [·] redle mal gebornener / herr We [---] edni [·] der elter herr von Cholticz auff Fulsstein welcher alhie [--] enliat der allmechti [---]

1. Rataj, Jiří: Kdo je pohřben ..., s. 2.

Náhrobník Barbory Liškovny z Německé Lutyně, první manželky Jiřího Sedlnického z Choltic, pána na Fulštejně a Rudolticích. Náhrobník uvnitř kostela nese erbovní vývod se znaky: heraldicky vpravo dole rodu Lišky z Lutyně - erb otce, vpravo nahoře rodu Čelo z Čechovic - erb matky¹. Nápis psán po obvodu desky, uprostřed s reliéfem ženské postavy s dítětem.

Pískovec - v. 175 cm, š. 78 cm
Textura - 4 cm

[1]580 Jar am Sontag [---] dem almechtigen Gott [---] gnedig ame.

1. Havlica, Jan: Nález dvou neznámých renezančních náhrobků na Krnovsku. In: Vlastivědné listy, č. 2, 1977.

Zvon v kostele sv. Martina v Bohušově ulitý olomouckým zvonařem Georgiem Reimerem roku 1711, který sem byl přemístěn z kostela v obci Vysoká. Ucha zvonu zdobena maskarony - stylizovaná lidská tvář. Zvon nese dva nápisy, první na čepci, druhý na krku, a 13 cm vysoký reliéf erbu pánů z Hodic na čepci.

Váha - 250 kg
Pr. - 58 cm
Kapitála

REIMER GEORGIUS FECIT OLOMUCY ANNO 1711^a

FRANCISC^b ANTONI / COMES / AB HODITZ DN / IN HENNERSDORFF ET / BECHAV CAESARAE MAIES/TATIS ACTVALIS CAMERA/RI NEC NON IN MARCHI/ONATV MORAVIAE IVDICI/ORV[M] FEVDALIV[M] ASSESSOR^c

^a Nápis na čepci zvonu.

^b Zkratky v textu jsou v nápise značeny běžnou usovou zkratkou.

^c Nápis na krku zvonu.

Zvon místního kostela z roku 1761 od neznámého zvonaře. Zvon nese jednořádkový nápis na čepci a 6 cm vysoký reliéf církevní osoby s knihou na krku.

Pr. - 25cm
Kapitála

DONATI PIT FIR VNS A:^a 1761

.....
^a dvojtečka v podobě dvou kosočtverců

08 - obr.6, 7	Před budovou hasičského sboru	1842
---------------	-------------------------------	------

Pískovcová **socha** Panny Marie s dítětem na vysokém hranolovitém podstavci s reliéfem andílků postavena Leopoldem Krebsem v roce 1842. Jsou na ní celkem tři nápisy - na podstavci v oválném věnci, pod tímto věncem a ze zadní strany sochy.

Fraktura - v. 7 cm, m. 3,5 cm

Novogotická kurzíva - v. 4,5 cm, m. 2 cm

na zadní straně: v. 5,5 cm, m. 3 cm

Kapitála - 4 cm

Maria / bitt für / Uns^a

**Dir Mutter will ich mich ergeben / O sey mein Frost in aller Noth /
Maria schütze mich im Leben / Und steh mir bei im meinem Tod /
Amen^b**

ERBAUT^c / im Jahre / 1842 / von Leopold Krebs^d

.....
^a Nápis v oválném věnci o rozměrech 52x32 cm psán frakturou.

^b Nápis na podstavci pod věncem v ohraničeném obdelníku o rozměrech 36x56 cm psán novogotickou kurzívou.

^c Nápis na zadní straně sochy, slovo ERBAUT psáno kapitálou.

^d Zbytek nápisu na zadní straně sochy psán novogotickou kurzívou.

BRANTICE

09	Kostel Nanebevzetí Panny Marie	1505
----	--------------------------------	------

Zvon kostela Nanebevzetí Panny Marie byl ulit roku 1505 neznámým zvonařem. Zvon nese jednořádkový nápis vymezený dvěma zdvojenými plastickými linkami a dělený kosočtverci.

Pr. - 69 cm

Gotická minuskule - 3,2 cm

o ♦ rex ♦ glorie ♦ veni ♦ cum ♦ pace a d mccccv ♦ i ♦ n ♦ r ♦ i

BUČAVKA

10	Kaple	1844
----	-------	------

Nápis nad vchodem do kapličky na návsi, kde je vyrytý rok vybudování 1844.

1844

HLINKA

11	Kostel sv. Valentina	1780
----	----------------------	------

Zvon, který roku 1780 ulil opavský zvonař František Stanke pro radniční věž v Krnově. Roku 1866 byl přemístěn do sanktusové věžičky cvilínského kostela Povýšení Sv. kříže a Sedmiboletné Panny Marie. Zde visel do roku 1942, kdy byl rekvírován a po válce byl navrácen do kostela sv. Valentina v obci Hlinka¹. Zvon nese dva nápisy, první na krku zvonu a druhý na věnci zvonu. Oba nápisy jsou uvozeny reliéfem ukazující ruky.

Váha - 25 kg

Pr. - 36 cm

Kapitála - 1,5 cm

***^a JOSEPH SCHEIDER DER / ZEIT / BAVINSPECTOR / FRANTZ
FOGT BAVVERWALTER^b**

* PER FRANCISCVM STANKE OPPAVIAE 1780^c

.....
^a Hvězdičky v textu znázorňují reliéf ukazující ruky.

^b Nápis na krku zvonu.

^c Nápis na věnci zvonu.

1. Lednický, Jan: Osud bývalého krnovského radničního zvonu v historických souvislostech. Sborník bruntálského muzea 2001, s. 78.

HOLČOVICE

12	Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie	1607
----	--	------

Zvon zvaný Marie¹ v kostele Neposkvrněného početí Panny Marie byl ulit roku 1607 zvonařem Adamem Schraubem z Nisy. Zvon nese dva nápisy, jeden na čepci vymezený dvěma ztrojenými plastickými linkami a druhý na krku zvonu. Zde se také nachází erb Jaroslava Skrbenského

z Hřiště na Holčovicích a Mokré², letopočet 1607 a reliéf polopostavy Panny Marie s dítětem.

Váha - 280 kg

Pr. - 105 cm

Kapitála - 3 cm

**IAROSLAVS SKRBENSKY VON HRZISTIE AVF GOTSCHDORF
VND MOCKER GOTT IST MEIN TROST DER MICH ERLOST^a**

ADAM SCHRAVB^b

1607^b

.....
^a Nápis na čepci zvonu.

^b Nápis na krku zvonu.

1. Mlčák, Leoš: Gotické a renesanční zvony na Bruntálsku. ČSZM – B 47, 1998, s.104.

2. Pilnáček, Josef: Rody starého Slezska 4.Brno 1996, s. 1120.

HOŠŤÁLKOVY

13 – obr.8	Kostel sv. Jiří	1598
------------	-----------------	------

Zvon, který ulil olomoucký zvonař Jiří Hechperger původně visel v kapli Panny Marie Pomocné v Nové Vésce¹. Zvon nese na čepci jeden dvouřádkový nápis vymezený třemi plastickými linkami, z nichž obě krajní jsou zdvojeny. Slova nápisu jsou dělena znaky ve tvaru obráceného přeškrtnutého písmene S.

Pr. - 45 cm

Kapitála - 1,8 cm

**VERBVM \$^a DOMINI \$ MANET \$ IN ETTERNVM \$ MEISTER \$
GEORG HEC/HPERGER \$ HAT \$ MICH \$ ZV \$ OLMICZ \$
GEGOSSEN \$ IM \$ 1598 IARS \$ ♦**

.....
^a Znak znázorňuje obrácené přeškrtnuté S v nápise.

1. Lednický, Jan: Putování zvonů aneb od rekvizice zvonů za II. sv. války až po jejich poválečné navrácení v některých místech nynějšího okresu Bruntál. SBM 2003. Bruntál 2003, s. 102.

Dvě **náhrobní desky** pokrývající hrobku Kryštofa Bernarda a Kateřiny Skrbenských, umístěné na místním hřbitově u kostela sv. Jiří. Obě mramorové desky jsou pokryty dobře čitelnými nápisy.

Mramor - v. 185 cm, š. 113 cm

Kapitála - 3 - 4,5 cm

I

**VIATOR / QVI MODO / IN MORTALITATE SVBSISTIS / SISTE
PAVLISPER GRADVM / ET HIC CONTEMPLARE /
MORTALITATEM ET IMMORTALITATEM / IN HIA VIXIT IN
HAC MODO VIVIT / ILLVSTRISSIMVS DOMINVS DOMINVS
CHRISTOPHORVS BERNHARDVS SKRBENSKY / PARO DE
HRZISSTIE ET SCHOENHOFF DOMINVS IN GOTSCHDORFF / ET
MOKER. / NATVS A: 1615. 510 IANVARY. / DENATVS A: 1686. 13.
MARTY. / CUIVS PRIMA ILLVSTRISSIMA CONIVX FVIT /
ILLVSTRISSIMA DOMINA / DOMINA IVDITH BARBARA
BARONISSA DE TWERKAV / ET SKRAWARZ / ILLVSTRISSIMA
SVPERSTES / DOMINA CATHARINA APOLLONIA NATA DE
BORZIT / ET BUTCZE. / ILLVSTRISSIMVM DECVNCTVM /
LVGET TENERRIME / ET / ILLVSTRISSIMVS DOMINVS /
DOMINVS IOHANNES CHRISTOPHORVS SKRBENSKY / PARO
DE HRZISSTIE ET SCHOENHOFF DOMINVS IN GOTSCHDORFF /
ET MOKER / TAN-QVAM FILIVS ET VNICVS HAERES / HOC
MONVMENTVM / PONI CVRAVIT / IPSIVS FILIALES
LACRVMAE / ILLVSTRISSIMVM DOMINVM PARENTEM /
COMITANTVR / AD IMMORTALITATEM / CUIVS MEMOR /
PERGE / VIATOR**

Mramor - v. 186 cm, š. 119 cm

Kapitála - 3 - 4,5 cm

II

**HIC DORMIT / PAR FIDVM / ILLVSTRISSIMORVM CONIVCVM /
QVI / SICVTI OLIM / IN TORO CONIVGALI CONIVNCTVM QVIE
VERE / ITA ET [---] / POST FVNERA INSEPARATI QVIESCVAT /
ILLVSTRISSIMA / IN ADIACENTE SAXO / IAM ANTE HAC
DENOMINATA / CONIVX / ILLVSTRISSIMA DOMINA / DOMINA
CATHARINA APOLLONIA / BARONISSA SKRBENSKY DE
HRZISSTIE / ET SCHOENHOFF / NATA DE BORZITA ET
BUTCZE / PER ACTIS DVODECIM VIDVITATES ANNIS / VITAM
SVAM / TAM NATALIBVS QVAM VIRTVTIBVS / ILLVSTREM /
A: 1608. 25. MARTY / AETATE 53 ANN: [---] / SV: IPTOMATI:
APOPLECTICO / CLAVSIT / ET / ILLVSTRISSIMI
PRAEDEFVNCTI DOMINI MARITI / CVBICVLVM HOCCE SVB
TERNANEVM / DIRECTIONE ALTISSIMI / INGRESSA EST /
FILIVS SVPERSTES / ILLVSTRISSIMVS DOMINVS / DOMINVS
IOHANNES CHRISTOPHORVS SKRBENSKY / BARO DE
HRZISSTIE ET SCHOENHOFF DOMINVS IN GOTSCHDORFF / ET**

**MOKER / AMBOS PARENTES AMBOBVS MONVMENTIS /
OBSEQVIOSE VENERATVR**

15 – obr.11

Kostel sv. Jiří

1780

Zvon, který ulil opavský zvonař František Xaver Stanke roku 1780, nese jednořádkový nápis na věnci. Nápis je uvozen reliéfem ukazující ruky.

Pr. – 37 cm

Kapitála – 1 cm

***^a IN HONOREM S: FRAN: XAVERI ET DONATI OLOMUCI A: D:
1780**

.....
^a Hvězdička znázorňuje reliéf ukazující ruky.

16 – obr.12

Hřbitov

1792

Náhrobek manželů Karla a Gabriely Skrbenských v podobě pískovcového obelisku, na němž jsou medailony s reliéfy zemřelých a pod nimi deska s nápisem. Náhrobek, umístěný na hřbitově u kostela sv. Jiří, nechala vybudovat jejich dcera roku 1792.

Pískovec - v. 95 cm, š. 94 cm

Kapitála - 3 - 4 cm

**HIER RVHT / CARL^a TRAVGOTT EREVHLRRV [SK]RBENSKY /
ERBHERR DER HERRSCAFTEN GOTSCHDORF MOKER /
STREMPLOV:^b IRKKA, MAIE, GEHEIMER RAT, VND, KA /
MMERHERR GEBORN, DEN VIII, SEPTEMBER, / MDCCXVI,
GESTORBEN DEN XXVI FEBRVAR, MDCCL / XXXX,
VERMAEHL^c, T, DEN XI IANVAR MDCCXXX MIT, /
GABRIELA, GEBORNEN FREY IN, V, POPPEN, STERN, KRE
=^c/VTZORDENS, DAME, FRAV, V, WEISSAAGLIPTIN, / VND,
IACOBOWITZ GEBORN, DEN, VIII APRIL, MDCC/XXII,
GESTORBEN, DEN XVIII MAERZ, MDCCXXXVIII / HERR SEY,
IN GEDENK ^d-IHRERB ERHABENEN TVGENDEN^d / VND
SCHENKE, IHNEN, DIE, EWIGE RVHE, / DIESES GRABMAHL,
WVRDE, ERRICHTET VON, IH/REN, DANKBAREN,
TOECHTERN, GABRIELA, FREY IN / COEIIESTA
MAXIMILIANA VERMAEHLTEN, GRAE [...] O / BEK [...]]
VINCENT [-] A FREY IN, V, SKRBENSKY, MDCCLXXXII**

.....
^a Tečky v nápisě v podobě kosočtverců.

^b Dvojtečka v podobě dvou kosočtverců nad sebou.

^c Rozdělovací znaménko v podobě rovnítka.

^d Scriptura continua

17	Kostel sv. Jiří	1813
----	-----------------	------

Malý **zvonek** u vchodu do sakristie s krátkým nápisem.

Pr. – 10,5 cm

Kapitála

ROSINA MÖLLERIN / 1813

HYNČICE

18	Kostel sv. Mikuláše	1597
----	---------------------	------

Zvon ulitý roku 1597 olomouckým zvonařem Zachariášem Milnerem¹ v kostele sv. Mikuláše nese dva nápisy. Na čepci je dvouřádkový nápis vymezený třemi plastickými linkami, z nichž krajní jsou zdvojené. Slova nápisu jsou dělena křížem a symbolem obráceného přeškrtnutého pímeně S. Na věnci se nachází jednořádkový nápis.

Pr. - 90 cm

Kapitála - na čepci - 3 cm

na věnci - 2 cm

**VT \$^a VIGILES \$ ORAS \$ VM \$ SOAT \$ ISTA \$ MONAD \$ GLEICH
\$ WIE \$ DER \$ HIRSCH \$ SCHREIT \$ NACH FR \$\$ / ISCHEM \$
WASSER \$ ALSO - SCHREIET \$ MEIN \$ SEELE \$ NACH \$ DIR \$
O \$ HERE \$ ANO \$ DO \$ MI \$ 1597^b**

**HAT +^c MICH GEGOSSEN 1597 + ICH + BIN + EIN + RVFERIN +
ZV + DER + BREDIGE + VNDT + ZV + GOTES + WORT +
WELCHES DARAEIN + WERDEN^d**

.....
^a Symbol znázorňuje obrácené přeškrtnuté S v nápisě.

^b Nápis na čepci.

^c Tento znak v textu znázorňuje symbol kříže v nápisě.

^d Nápis na věnci.

1. Mlčák, Leoš: Gotické a renesanční zvony..., s. 103.

Zvon ulitý roku 1730 neznámým zvonařem nese na čepci nápis uvozen reliéfem ukazující ruky. Na krku se nachází reliéf sv. Barbory, monogram a dva nápisy. Na věnci se mezi dvěma plastickými linkami nachází jednořádkový nápis uvozen reliéfem ukazující ruky.

Pr. – 40cm

Kapitála

*^a **IN DEN NAMEN JESUS SOLLEN ALLE KNIJE SICH^b**

H: BARBAR BITT FÜR UNS^c

H: MARIA BITT FÜR UNS^c

JOSEPHS

RIA^c

*^a **IHS GELOBET SAI DAS HOCHWÜRDIGSTE SAKRAMENT DES ALTARS: 1730^d**

.....
^a Hvězdička znázorňuje reliéf ukazující ruky

^b Nápis na čepci.

^c Nápis na krku.

^d Nápis na věnci

JANOV

Pískovcová **socha** Panny Marie Immaculaty na trojúhelníkovém podstavci. Na podstavci v kartuších o rozměrech 91 x 35 cm jsou tři texty s chronogramem datující sochu do roku 1739.

Kapitála - v. 6cm, m. 4cm

Fraktura - v. 4 cm, m. 2,5 cm

SINISTRA / QVAE QVE AB HINC / AVERTERE DIGNARE / INTACTA VERBI / GENITRIX MARIA^a

GROSZ / MAECHTIGSTE KO / NIGIN VNSE R VOR / SPRECHERIN BE / SCVTZE VNSE R / ORTH VOR FEVER / PEST VND HVNGERS / NOTH^a

**O Maria / wan wir liegen / in den letzten todes / zugen / so nim uns
von / Johannesthal zu / dir hinauf in him / mels sal / ANNO 1739^b**

.....
^a Nápis psán kapitálou.

^b Nápis psán frakturou.

21 +	Kostel Nejsvětější Trojice	1765
------	----------------------------	------

Nedochovaný **zvon** z kostela Nejsvětější Trojice v Janově, který byl ulit roku 1762 a vážil 140 kg. Nesl dva nápisy.

**Deo trIVno assIstente In sono beato eXorante Donato fVLgVra fVgo
fVnera sIgno et DIVIna popVLIs serVItIa annVnCIo**

**Tibi laus et gloria obeata Trinitas - benedicta sit Sancta et individua
Trinitas^a**

.....
^a SOKA Bruntál: Fond ŘKFU, inventář z r.1804.

22	Kostel Nejsvětější Trojice	1774
----	----------------------------	------

Zvon v kostela Nejsvětější Trojice, který ulil roku 1774 zvonář Valerius Obletter. Nese dva nápisy, první na krku zvonu a druhý na věnci.

Váha - 60,5 kg

Pr. - 50 cm

Kapitála

**DIESE GLOCKEN HAT GEGOSSEN VALERIUS OBLETTER IN
GLUT A-O 1774^a**

IN HONOREM S. BARBARAE ET IESU MARIA JOSEPH^b

.....
^a Nápis na krku zvonu.

^b Nápis na věnci zvonu.

23	Kostel Nejsvětější trojice	1787
----	----------------------------	------

Náhrobní štítek Marie Elisabethy Kühnové, matky druhého místního lokalisty. Kovový štítek je ve tvaru oválu se dvěma andílky po stranách a je umístěn na vnější zdi kostela. Nápis již nečitelný.

Kovový štítek - v. 49 cm, š. 37 cm

**Hier lieget und ruhet die achtbare Maria Elisabeth Kühn im
gewesene obermüllerin von hier, die leibliche Mutter des zweiten**

Lokalkaplans von hier. Gestorben dem 16. April 1787 ihres Alters: 69 Jahr In Jesu Nahmen starb ich hin drum hasser, das ich fertig bin doch bitt für mich, weil es kan seyn das ich noch schmachte in der Stein.^a

.....
^a ZAO, fond Zemská vláda Slezska, inventář s přílohami farních úřadů děkanství Osoblaha z roku 1804.

24	Kostel Nejsvětější Trojice	1788
----	----------------------------	------

Náhrobník Heinricha Kühna, otce druhého lokálního kaplana, umístěn na vnější zdi kostela. Dvacetiřádkový nápis velmi nečitelný.

Mramor - v. 58,5 cm, š. 45 cm

Fraktura - v. 2 cm, m. 1 cm

Hier lieget und ruhet der achtbare Heinrich Kühn / gewesener obermüller leiblichr Vater des zweiten / Lokalkaplans von hier. Gestorben 23. October 1788 / seines Alters 64 Jahr 5 Monat und 22 Tage / Gott gieb Ihm die ewige Ruh, / und das ewige Licht leichte ihm. / Nach vier und sechsig Jahre macht ich mein Lauf im Ende / und gabe meinen Geist dem Schöpfer in die Hande / Ich wüntscht zwar noch ein Zeit auf dieser Welt zuleben / damit ich mehr bereit die Rechnung könnte geben / dem Richter aller Menschen, der alles gnau durchgeht / da man für sein gericht mit Forcht und schreiten steht. / Doch weils der Herr nicht wollt, gab ich mich willig drein / und schliefe ganz getröst in meinem Jesu ein / euch bitt ich insgesamt die ihr mein Gragmal sehet / damit ihr für mich zu Gott um Gnad und Hilfe stehet / Wenigstens sprecht so: Herr verzeihes ihm was er verschuld / Zeig ihm Barmherzigkeit und nihm ihn auf in deine Hut / Wir bitten dich durch Jesu Blut, gieb ihm Ruh und Seeligkeit / Lösch gänzlich aus seine Marterglut von nun an bis in ewigkeit / Amen^a

.....
^a ZAO, fond Zemská vláda Slezska, inventář s přílohami farních úřadů děkanství Osoblaha z roku 1804.

25 - obr.15, 16	Kostel Nejsvětější Trojice	1808
-----------------	----------------------------	------

Železný **kříž** s kamenným podstavcem, na němž je umístěna deska z vápencového mramoru s nápisem z roku 1808. Je umístěn před místním kostelem Nejsvětější Trojice. Na kříži Ukřižovaný a postavy Marie a Jana Evangelisty¹.

Vápencový mramor - v. 69 cm, š. 33 cm

Kapitála - 3,5 - 4 cm

Novogotická kurzíva - 6 cm

**DIESES DENK / MAL WIDMETE / DER VEREHRVN / DES
GEKREUTZ / STEN HEILAND / N. N.^a / IM IAHRE 1808**

.....
^a Písmena N, N jsou psána novogotickou kurzívou.

1. Mezerová, L: Seznam nemovitých kulturních památek okresu Bruntál. Okresní úřad Bruntál a Památkový ústav Ostrava 2000, s. 77.

26	Kostel Nejsvětější Trojice	1812
----	----------------------------	------

Nárobník Elisabethy Burkertové z roku 1812. Dvaceti osmiřádkový nápis velmi nečitelný.

Mramor - v. 64 cm, š. 45 cm

Fraktura - v. 2 cm, m. 1 cm

Hier lieget und ruhet die sehr achtbare Frau Elisabeth / Grosin Burkert vom Burgerin geborene Müllerin / von hier gestorben dem 30. März 1812 ihres Alters / 58 Jahre, 6 Monate, 18 Tage. Gott gib sie die ewige [---]

27 - obr. 17	Kostel Nejsvětější Trojice	1832
--------------	----------------------------	------

Empírový **náhrobník** Marie Anny Knappové, manželky občana Knappa, který obci věnoval pozemek na rozšíření hřbitova. Náhrobník je umístěn na vnější zdi kostela.

Mramor - v. 142 cm, š. 75,5 cm

Novogotická kurzíva - v. 5 - 6 cm, m. 2 - 3 cm

Hier ruhet / die Sterbliche Hulle / einer geliebten Gattin / = theueren Mutter / u: Wohlthaelerin vor Armen / Maria Anna Knapp. / Sie starb d: 8. April 1832 / durch die Hand eines / Mörders / in einem Alter von / 46 Jahren 8 Monath / u: 19 Tagen

28	Kostel Nejsvětější Trojice	1848
----	----------------------------	------

Kamenný **kříž** umístěn u kostela Nejsvětější Trojice. Na hranolovitém podstavci jsou na dvou stranách náhrobní nápisy z roku 1848. Třetí nápis je přímo na kříži.

Novogotická kurzíva - v. 4,5 cm, m. 1,5 cm

Kapitála - v. 6 cm, m. 3,5 cm

Hier ruht die Ehegattin / JOSEPHA KOMMER^a / geb. Kittel / geb. d. 26 ionner 1802 / gest. d. 27. Marz 1848

Zum Andenken / gewidmet / von ihrem Ehegattin / dem Poärger und Weif / gärbermeister / Franz Kommer

Denkmahl der Liebe^b

.....
^a Jméno psáno kapitálou.

^b Nápis na kříži.

JEŽNÍK

29	Zvonice	1762
----	---------	------

Zvon v dřevěné zvonici, ulitý roku 1762 olomouckým zvonařem Wolfgangem Straubem, nese dva nápisy. Jeden na čepci zvonu mezi dvěma plastickými linkami, z nichž horní je zdvojená a jeden na věnci, oba nápisy jsou uvozeny reliéfem ukazující ruky. Na krku se nachází 16cm vysoký reliéf Madony s dítětem a 13cm vysoký reliéf sv. Floriána.

Pr. – 44cm

Kapitála – 1,4cm

*^a **IN HONOREM B: V: MARIAE ET S: FLORIANI^b**

* **GOSS MICH WOLFGANG STRAUB OLLMYTZ 1762^c**

.....
^a Hvězdičky v textu znázorňují reliéf ukazující ruky.

^b Nápis na čepci.

^c Nápis na věnci.

JINDŘICHOV VE SLEZSKU

30 – obr.18	Kostel sv. Mikuláše	1595
-------------	---------------------	------

Náhrobník tří dětí Václava Pavlovského z Pavlovic s jejich reliéfy a erby Pavlovských z Pavlovic a Zoubků ze Zdětína¹. Je umístěn uvnitř kostela. První nápis umístěn nad reliéfy, další tři psány v obvodu, každý kolem jednoho reliéfu.

Kámen - v. 91 cm, š. 113 cm

Textura - v. 4 cm, m. 3 cm

Tuto odpotzywagy ^a-w panu^{-a} Bohu dwa Synowe ^a-a gedna^{-a} dzerka urozone / a Statetzne^o Rytirzie Pana Watzlawa Pawlowskeh^o / z Pawlowytz a na Henrzdorffie ·)(:^b a pany / Johanky Zoubkowe ^a-Ze zdiety^{-a} Manzielky / gie^o ·)(· giegichz dussem pan buh ratz M. B.

Leta pa: 1590 umrz $\bar{g}t$ syn ^a-dotzene^o pana^a Watzlawa vt. su:
Smi[.....] 24 dne miesytze zarzy

Leta pa: 1591 ^a-usnul $\bar{g}t^a$ w panu bohu tehoz pana Watzlawa vt. su:
vrigy [..] Walentyna ste Matussi

Leta pa: 1595 17.dne miessytze ledna umrzela Johanka dzerka
nadepsane^o pana Watzlawa Pawlowske z pa:

.....
^a Skriptura kontinua.

^b Tento symbol dvou proti sobě otočených závorek s tečkou se v textu dvakrát
vyskytuje v tomto vyjádření.

1. Pilnáček, J.: Rody..., s. 909.

31 +	Kostel sv. Mikuláše	1605
------	---------------------	------

Nedochovaný **zvon**, který nechali ulít pan Bohuslav Pavlovský z Pavlovic
s manželkou Annou Kateřinou Pavlovskou rozenou Vachtlovou roku
1605. Zvon byl ulit zvonařem Adamem Schraubem.

Váha - asi 1300 kg

**Meinen Meister, der mich thut giesen, Adam Schraub, eine
Glockenspeise wurde ich genannt^a**

.....
^a SOKA Bruntál, Fond ŘKFU, inventář z roku 1804.

32 - obr.19	Kostel sv. Mikuláše	1677
-------------	---------------------	------

Pamětní deska nad vchodem do kostela, připomínající jeho vybudování z
prostředků Ludvíka Maxmiliána, hraběte z Hodic, pána jindřichovského
panství a jeho manželky Isoldy Pavlíny.

Kámen
Kapitála

**PRO DEI BEATAEQVE MARIAE VIRGINIS ATQVE STI. NICOLAI
HONORE / HANC ECCLESIAM EX FVNDAMENTIS EXSTRVI
HOC QVE IN REI ME / MORIĀ COLLOCARI FECIT ILIMVS
DNVS DNVS LVDOVICVS MAXMILIAN / VS COMES AB HODIZ
D NVS IN HENNERSDORF IOHANNESTHAL BEC / HAV
SCHLAVPITZ BILITZ ET LAMBSDORF SACAE CAESAE REGIAE
Q/VENTIS ACTVALIS CAMERARIUS REVERDMI NEC NON
CELSISS / IMI PRINCIPIS ET DNI DNI CAROLI EPISCOPI
OLOMVCENSIS CONS / ILIARIVS ATQVE IVDICIORVM
FEVDALIVM MORAVIAE ASSE / SSOR CVM ILLMA SVA**

**CONIVGE DNA DNA ISALDA PAVLINA / COMITISSA AB HODIZ
NATA BARONISSA ORLIKIANA DE LAZISKA / ANNO 1677^a**

.....
^a Celý text psán bez mezer.

33 +	Kostel sv. Mikuláše	1700
------	---------------------	------

Nedochovaný **zvon** s velmi nečitelným nápisem, který vážil asi 672 kg.

1700 J.S.2.^a

.....
^a SOKA Bruntál, Fond ŘKFU, inventář z roku 1804.

34 +	Kostel sv. Mikuláše	1710
------	---------------------	------

Nedochovaný **zvon** o hmotnosti asi 4 kg

AO 1710 VENI SANCTE SPIRITUS^a

.....
^a SOKA Bruntál, Fond ŘKFU, inventář z roku 1804.

35	Kostel sv Mikuláše	1816
----	--------------------	------

Náhrobník Antonie Rudzinské z roku 1816 zasazený do vnější jižní stěny kostela.

Břidlice - v. 94,5 cm, š. 64 cm

Novogotická kurzíva - v. 6,5 cm, m. 2,5 - 3,5 cm

Kapitála - v. 9 cm, m. 4 cm

**Hier / ruht in Frieden / Antonia Rudzinsky^a / Wirtschafts =
Directorin / starb den 9ten Mai 1816 / im 24ten Lebensjahr / Aus
Hochachtung und / Dankbarkeit**

.....
^a Jméno psáno humanistickým písmem.

36	Kostel sv. Mikuláše	1835
----	---------------------	------

Náhrobník Antona Barnerta z roku 1835 zasazený do vnější jižní stěny kostela.

Kámen - v. 92 cm, š. 62 cm

Novogotická kurzíva - v. 5 cm, m. 1,5 cm

Kapitála - v. 9 cm, m. 2,5 cm

**Hier ruhet / der Wirthschaftsbesitzer / Anton Barnert^a / gestorben
am 27^{den} März 1835 / im Alter von 49 Jahrn [...] Mth / Zufriids ging
er in jene Hi melshohen / uns tröf [...] nu: ein frohes Wiedersehn /
Sanfte Ruhe seiner Asche**

.....
^a Jméno psáno humanistickým písmem.

37	Kostel sv. Mikuláše	1842
----	---------------------	------

Zvon v jindřichovském kostele sv. Mikuláše ulitý roku 1842 olomouckým zvonařem Wolfgangem Straubem. Zvon nese dva nápisy, první na krku zvonu, kde jsou též reliéfy Jana Křtitele a sv. Martina na koni a druhý na věnci zvonu. V kostele byly původně ještě další čtyři zvony, které se ovšem nedochovaly.

Pr. - 47 cm

Kapitála - 1,5 cm

IN HONOREM S. IOANNI M: ET S. MARTINI^a

FUDIT WOLFGANG STRAUB OLOMUCHII A. 1842^b

.....
^a Nápis na krku zvonu

^b Nápis na věnci zvonu

38 +	Kostel sv. Mikuláše	?
------	---------------------	---

Nedochovaný **zvon**, o kterém není mnoho informací, jen že měl prasklinu a vážil asi 448 kg.

**Jesus, Maria, Josef. / Anno 1598 die Gnade des edlen gestrengen /
Herre Wenzel Pawlowsky zahlt mich gern. / Anno 1665 da Georg
Maxmilian regieret, / von Hoditz Graf wurd repariert, / Anno 1756
als Herr Baron von Bartenstein / Hans Christoph unser Herr thät
sein. / Johannes Franz Tinz P. T. Pfarrer / schon gab nur zum
letztenmal, / dass ich mit allem Fleis / gegussen in der Neis. / Soli
Johanni Baptistae honori, / soli triuniter maximo, / Dei sempiter
Gloria / Stephan Dominic Reich.^a**

.....
^a SOKA Bruntál, Fond ŘKFU, inventář z roku 1804.

Zvon ulitý roku 1608 zvonařem Jakubem Götzem z Vratislavi nese dva nápisy. Jednořádkový nápis s chronogramem na čepci vymezený dvěma zdvojenými plastickými linkami a na krku kartuše s osmiřádkovým nápisem. Na věnci se nachází 3 cm vysoký figurální ornament s motivem lovu na jelena, hostiny a oráče.

Váha - 616 kg¹

Pr. - 99 cm

Kapitála - 3,5 cm

**MISERICORDIAE NOVAE GLORIA SIT SOLI SEMPER
HONOS QVE DEO: IACOB GETZ GOSS MICH^a**

**DIE GLOCKE LAVTT ZVR KIRCHEN VND KOMBT NICHT
HINEIN / DER PFARRER ABER SOLL DIE BESTE GLOCKE SEIN
/ SAMBT RICHTER ALSTEN VND GESCHWORNEN
KIRCHVATERN / ZVM BILDE VND EXEMPEL ALLEN
ANBETERN / ZVR BVSSSE RVFFEN VND DIE LEVTTE FVHRN ZV
GOTT / SIE LEHREN VND REGIEREN ERNSTLICH OHNE SPOTT
/ DIE EHRE KEINEM MENSCHEN AVSSER GOTT GEBVRT / DAS
WIRD ALHIER IM THVRM ZV CRONSDORFF AVCH GESPVRT^b**

.....
^a Nápis na čepci zvonu.

^b Nápis na krku zvonu.

1. Mlčák, Leoš: Gotické a renesanční zvony na Bruntálsku. ČSM-B 47, 1998, s. 105.

KRNOV

Nástěnná malba uvnitř kostela z poloviny 15. století s náměty ze Starého zákona. Dva nápisy se nacházejí u maleb nazvaných Setkání Melchisedecha a Abraháma při společné oběti a Soslání many.¹

Textura

[M] elchisedech rex salem tipice [-] cetera

dtriol dese [.....] anna [-] cetera

1. Samek, Bohumil: Umělecké památky Moravy a Slezska 2. Praha 1999, s. 214.

41 +	Kostel sv. Martina	1490
------	--------------------	------

Nedochovaný gotický **zvon** z roku 1490. Na zvonu byla také kartuše se jménem zvonáře.¹

Váha - 1120 kg

Lucas, Marcus, Johanes, Mathaus ave Maria, gratia plena o rex gloria

Venceslaus Kondler me fecit^a

.....
^a Nápis v kartuši.

1. Lednický, Jan: K dějinám zvonů ve farním kostele sv. Martina v Krnově. SBM 1999, s.73.

42	Kostel sv. Benedikta	konec 15. st.
----	----------------------	---------------

Nedatovaný **zvon** v kostele sv. Benedikta v Kostelci, který pravděpodobně pochází z poslední třetiny 15. století¹. Zvon nese jednořádkový nápis na čepci vymezený dvěma plastickými linkami a dělený medailonem s reliéfem zvonu o průměru 2,2 cm.

Váha - 60 liber

Pr. - 35 cm

Gotická minuskule - 1,8 cm

o rex *^a glorie * veni * cum * pace *

.....
^a Hvězdičky v textu znázorňují medailony s reliéfem zvonu.

1. Mlčák, Leoš: Gotické a renesanční zvony na bruntálsku. Časopis slezského zemského muzea, série B, 47, 1998, s. 97.

43 +	Kostel sv. Martina	1505
------	--------------------	------

Nedochovaný **zvon**, který byl ulit roku 1505.¹

Váha - 112 kg

Jesus Nazaretus rex judeorum a rex gloria veni cum pace

1. Lednický, Jan: K dějinám..., s. 73.

Zvon v kostele sv. Martina je uložen v podvěží kostela. Ulitý byl roku 1506 neznámým zvonařem, snad Bartoloměj Lindenrat z Nisy¹. Původně tento zvon visel v kostele v obci Pelhřimovy, v roce 1942 byl rekvírován a po válce roku 1947 byl přidělen do Krnova. Jeho čepec nese jednořádkový nápis umístěný mezi dvěma ztrojenými plastickými linkami. Slova nápisu jsou oddělena liliemi.

Váha - cca 120 kg

Pr. - 71 cm

Gotická minuskule - 4 cm

ave *¹ maria * gratia * plena * dominus * tecum * benedictus 1506

.....
¹ Hvězdičky v textu znázorňují symboly lilie.

1. Mlčák, Leoš: Gotické a renesanční zvony..., s.101.

Náhrobník Alžběty Falkenhein rozené Haidt, manželky vrchního hejtmana krnovského markrabího, pocházející z roku 1580 je umístěn na vnější severní straně kostela. Nápis psán ve dvou řádcích po obvodu, kromě spodní strany. Uprostřed desky reliéf ženské postavy s dítětem a v rozích čtyři erby. Náhrobník v 1/3 kosmo a ve 2/3 šikmo zlomen.

Pískovec

Kapitála - 2,5 - 3cm

**IAHR 1580 SONTAG NOCH PAVLI BEKERVNG DEN 31 IANVARIJ
 / IN GOT SELIGLICH ENTSCHLAFEN SAMBT IHREN ERST[E]N
 KINDLAIN DIE EDLE ERENTV[---] / REICHE FRAV
 ELISABE[T]H GEBORNE VON DER HAIDT DES EDLEN
 GESTRENGEN EHRNVES / [D]JEN HER[E]N ERNST VON
 FA[L]CKENHANS OBERHAPTMANST [·] / HAVS
 IEGERNDORFF EHLICHE HAVSER AN DER SELBEN GOT DER
 [·] MECHTIGE SAMBT ALLEN AVSERW [---] / IN FROLICHE
 AVFFERS [TE] VNG GNEDIG VORLEIHEN WOLLE AME [N]**

Náhrobník Anny Dressler rozené Reinwald, manželky markraběcího kancléře, pocházející z roku 1593 je umístěn na vnější severní straně kostela. Nápis psán ve dvou řádcích po obvodu, na spodní straně jen jeden řádek. Uprostřed desky reliéf ženské postavy a v rozích čtyři erby. Náhrobník v 1/3 kosmo zlomen. Deska je poškozena také v obou spodních rozích, kde je nečitelných několik písmen.

Pískovec
Kapitála - 3 cm

[---] 1593 DEN • II • APRI [·] IST • DIE EDL[E]TVG ENTSAME /
FRAW ANNA GEBORNE • REINWALDINDT[---]LEN • EHRENV[---]
/ [·] BEAMTVNGSTEN TA [---] / RATHES • VND • CANTZLERS
• IM • HAVSE • IEGERNDORF • EHELICHE [·] AVS • FRAW [---]
/ IAHR IHRES ALLTERSIN CO[·]SELIG • ENTSCH / LAFFEN
VND GEWARTET [---] NACH • WIEDER • VEREINIGVNG DER
SELEN • M[---]/ AVFFERSTEHVNG • VON • DEN • TOTEN • [---]
DEM • L • WIGEN[---] BEN • AMEN

47	Kostel sv. Martina	1623
----	--------------------	------

Náhrobník Kryštofa Biliczkého z Bilicz, doktora medicíny, je vsazen ve zdi uvnitř kaple sv. Kříže na jižní straně kostela. Nechala jej pořídit jeho vdova Zuzana roku 1623. Nápis na něm je vytesán do 17 řádků.

Kámen - v. 77 cm, š. 55,5 cm
Kapitála - 2,5 - 3,5 cm

**MEMORIAE / VIRI NOBILISSIMI ATQVE / EXCELLENTISSIMI,
D. CHRISTO/PHORI BILICZERI A BILICZ, / MEDICINAE
DOCTORIS ET ILLUSTRIS / AVLAE BRANDENBVRGICAE /
CARNOVIENSIS ARCHIATRI SOLL/ERTISSIMI, ANNO CHRISTI
MDL / XXXVII, NATI, ANNO MDCXIV / MATRIMONIO
COPVLATI ANNO / DEMVM MDCXXI VI, IAN DENATI / VIDUA
MOESTISSIMA SUSANNA / KIERICHTIN TENELLORUM /
QUATUOR ORPHANORUM / PARENS, CUM LACRYMIS / P /
ANNO 1623**

48	Kostel Narození Panny Marie	1648
----	-----------------------------	------

Náhrobník Ludvíka z Tharoullu je umístěn v kostele za hlavním oltářem.

Břidlice - v. 82 cm, š. 106 cm
Kapitála - 2 - 4 cm

**STA VIATOR ET INTUERE^a / HUNC LAPIDEM MARMOREUM
IN MEMORIAM ERECTUM / ILLUSTRISSIMI DOMINI DOMINI
/ LUDOVICI DE, ET IN, THAROULL / QVI ILLUSTRIVM
VETUSTAE FAMILIAE IN BELGIO EQVITVM / IMPERATORI
CAROLO V[♦] ET REGIBVS HISPANIARVM AMATAE, / NON IN
GLORIVS NEPOS FVIT[♦] / CAESARI FERDINANDO SECUNDO
GRATVS[♦] / ARCHIDVCI AVSTRIAE LEOPOLDO CHARVS[♦] /
VTRIVSQVE CONSILIARIVS FIDELIS VSQVE AD ARAS[♦] /
EMINENTISSIMI CARDINALIS A DITTRICHSTEIN
CANCELLARIVS[♦] / MARCHIONATVS MORAVIAE IVDX**

FEUDALIS♦ / DUCATUS CARNOVIENSIS CAPITANEUS
 PROVINCIALIS♦ / PLURIUM DIGNITATUM EX VIRTUTE
 MERITISQVE CANDIDATUS♦ / AETATIS SUAE XLIX ANNUM
 AGENS♦ / DUM IN THERMIS LANDECENSIBUS SANITATEM
 QVAE RERET♦ / MORTEM IN CURRIT ANNO MDCXLVIII♦ /
 SEPULTUS HIC CARNOVIAE AD ARAM MAIOREM, QVAM
 VIVENS EXSTRUXIT♦ / IN DOMINO RE QVIESCIT♦ / CUI
 REQUIEM SEMPITERNAM PRECATUR♦ / ET HOC
 MONUMENTUM EREXIT GRATUS FILIUS♦ / LEOPOLDUS
 GUILIELMUS L BARO DE, ET IN, THAROULL / CANCELLARIUS
 ET CANONICUS CATHEDRALIS ET COLLEGIATAE♦♦ /
 ECCLESIAE WRATISLAVIENSIS♦ / WB

.....
¹ Tečky jsou v nápise znázorněny malými kosočtverci.

49	Kostel sv. Ducha	1657
----	------------------	------

Nástěnná malba na severní stěně nese dva nápisy, které vznikly v roce 1657, kdy byl kostel přestavěn a vymalován. Nápisy se na zdi objevují jako nová vrstva na nástěnné malbě z pol. 15. st. a po odkrytí těchto maleb zůstal druhý nápis velmi nečitelný.

Kapitála - 9 - 15 cm
 Textura

**O. M / ECCLESIA HAEC CUM XENODOCHIO S. SPIRITVI. A / [-]
 IATIS CONSECREATA AB HETERODOXIS. IN GRANARIA / [...]
 ANATA. IVSSV EXCELLI CAROLI EVSEBII. S. R. I. / WID**

ir [-] g des heil: G / drei gefrids bo [---] r [-] seelig br / [..] rehl [---]
 aer [-] CARO^a / R CONV^a / e / ob[..]

.....
^a Psáno kapitálou.

50	Kostel Narození Panny Marie	1665
----	-----------------------------	------

Obraz na oltáři v kapli Bolestné Panny Marie signován jeho tvůrcem.¹

**F(ecit) Bernard Steemüller Ord(inis) Minor(um) S(ancti) Francisci
 Conv(entualis) Laicus. Profess(ionis) Bildhauer 1665**

1. Pouze podle Samka, s. 213.

Náhrobník Františka Prokše umístěn v kapli Sedmibolestné Panny Marie na jižní stěně. Nápis je vytesán v mramorové desce a je uvozen křížkem, který se nachází též na konci textu.

Mramor - v. 132 cm, š. 76 cm

Kapitála - 5 - 10 cm

+^a / **D: O: M: / TOB: FRANZ / PROCKISCH / CRYPTA / ET FAMILIAE / A 1668 / +**

.....
^a Křížky v textu znázorňují stejný znak v nápise

Náhrobník krnovského purkmistra Christiana Kislinga pořízený jeho ženou Evou Rosinou roku 1695, umístěn uvnitř na západní straně kostela. Nápis vtesán ve 20 vodorovných řádcích. Náhrobník ve špatném stavu, v 1/3 shora zlomen a na třech místech zcela nečitelný.

Kámen - v. 150cm, š. 90cm

Fraktura - v. 6 - 8cm, m. 3,5 - 4,5cm

Kapitála - 4,5 - 6,5cm

hier ligt / der in Botaul ruhende / Edle L [---] und Wohlmeile Herr / CHRISTIAN KISLING^a Bewesenee [---] (iriter) Burgermeister / der hochfur [---] Licht [·] stein / Stad Jagerndorff / seines Alters / 57 Jahr 21 Woche 4 Tage / welcher / A^o 1695 den 27. Ianuarii dieses / zeits gesegnet / und / dessen freue Gheliebste Frau / EVA ROSINA^a / Ihme / dieses Ehren Bedachtnus aus / danctbahrem Bemuthg [---] lasse/ er armen Seelen den ewigen friden / wunschede

.....
^a Jména psána kapitálou

Zvon v lucerně věže hřbitovního kostela z roku 1695 nese na čepci zvonu jednořádkový nápis, vymezený dvěma plastickými linkami, z nichž horní je zdvojená. Na krku zvonu je 5 cm vysoký monogram v paprscitém nimbu a na protější straně 4,8 cm vysoký reliéf okřídlené hlavy andělka a 2 - 2,5cm vysoký letopočet.

Váha - 10 - 12 kg

Pr. - 28 cm

Kapitála - 1,1 cm

AD MAIOREM DEI GLORIAM^a

IHS^b

1695^b

.....
^a Nápis na čepci zvonu.

^b Nápis na krku zvonu.

54	Kostel sv Martina	1715
----	-------------------	------

Druhý **zvon** kostela sv. Martina z roku 1715 není signován, ale podle plastické, figurální a ornamentální výzdoby je pravděpodobně dílem olomouckého zvonaře Jiřího Františka Reimera.¹ Zvon původně visel v kostele sv. Jana Křtitele v Újezdě u Uničova, v roce 1942 byl rekvírován a po pěti letech roku 1947 byl přidělen zdejšímu kostelu sv. Martina. Zvon nese tři nápisy, jeden na čepci a dva na krku zvonu. Na krku se objevují také 16 cm vysoký reliéf sv. Floriána a 17,5 cm vysoký rodový znak Lichtenštejnů. V kostele byly původně celkem čtyři zvony, které se ovšem při požáru roku 1779 roztavily. Při obnově kostela v roce 1781 opavský zvonař František Stanke pro zdejší kostel ulil čtyři nové zvony, z nichž jeden byl bez nápisu.

Váha - cca 140 kg

Pr. - 87 cm

Kapitála

**IN HONOREM S. FLORIANI TEMPORE PACIFICO SVMPTIBUS
ECCLAE ET PAROCHANORV COMPARATA EST A 1715^a**

**TUNC EXISTENTE PAROCHO / A. R. D. ANTONIO FEICK /
MARTINO MAX STEFFEK / DOMINII STERNBERGENSIS /
CAPITANEO^b**

**SVB COLATVRA / CELSISSIMI PRINCIPIS / IOSEPHI A
LICHTENSTEIN / ETC ETC^b**

.....
^a Nápis na čepci zvonu.

^b Nápis na krku zvonu.

1. Mlčák, Leoš: Zatoulaný zvon z Újezda u Uničova v Krnově. In: Vlastivědný věstník moravský 1999, s. 292.

55 +	Kostel Povýšení sv. kříže a Sedmibolestné Panny Marie	1729
------	---	------

Nedochovaný **zvon** opavského zvonaře Františka Stankeho ulitý roku 1729 pro kostel Povýšení Sv. kříže a Sedmibolestné Panny Marie na Cvilíně¹. Roku 1786 byl přemístěn do klášterního kostela Narození Panny Marie v Krnově. Zde visel až do roku 1917, kdy byl rekvírován. Na zvonu se nacházel jeden dvouřádkový nápis na čepci, který obsahoval

chronogram s rokem 1729 a druhý jednořádkový na věnci. Všechny nápisy byly uvozeny reliéfem ukazující ruky.

Váha - 1575 kg

Pr. - 148 cm

Kapitála

***^a DE GRATO PENSO CASPARI TAVNER ET OPE CONIVGIS
AGESTO MVNERE FVSA FVI / • AVSPICIIIS PIA VIRGO TVIS E
XVRGEO MVNVS QVOT PVLVSVS TOT AVE: DO TIBI VIRGO
FAVE!^b**

*** MIT GOTTES UND MARIAE IHREN BEYSTAND BIN ICH
GEGOSSEN WORDEN VON FRANZISKO STANKE IN TROPFAU
DEN 27 APRIL ANNO^c**

.....
^a Hvězdičky v textu znázorňují reliéf ukazující ruky.

^b Nápis na čepci zvonu.

^c Nápis na věnci zvonu.

1. Lednický, Jan: Cvilínské zvony. SBM 2002, s. 91.

56 +	Kostel sv. Martina	1740
------	--------------------	------

Nedochovaný **zvon** kostela sv . Martina ulitý roku 1740.¹

Váha - 2688 kg

**S MARTINI ORA PRO NOBIS CLAUS OBERG HAT MICH
GEGOSSEN IN OLMITZ 1740**

1. Lednický, Jan: K dějinám..., s. 73.

57	Kostel Narození Panny Marie	1766
----	-----------------------------	------

Obraz v kněžišti signován svým autorem.¹

Josephus Stern pinx(it) A(nno) 1766

1. Pouze podle Samka, s. 211.

58 – obr.22	Kostel sv. Ducha	1773
-------------	------------------	------

Pamětní deska vsazená nad vchodem do kostela Sv. Ducha s rokem 1773, který je ukryt v chronogramu v pátém řádku.

Kámen

Kapitála

**SISTE VIATOR / INTVERE OPUS HOC ET LEGITO / INTENTIO
ENIM PIA FUNDITUS / IN USUM EGENORUM / COMPLEVIT ET
EREXIT ILLVD / LAPIS VERO HIC FUNDAMENTALIS /
POSTERITATI INFIXUS / DIE 10. JULII / NUM C 7 V 1**

59	Kostel sv. Martina	1776
----	--------------------	------

Náhrobní štítek ve tvaru srdce nalezen v kostele sv. Martina se sedmiřádkovým nápisem.¹

Humanistická minuskula smíšená s majuskulou

**1776 / IOS: WeiDiNg/eR K. eRB: POST/MeiSTeR geS/TORBeN ANO
/ DeN 19 APR/IL^a**

.....

^a Všechna písmena stejně velká

1. V době dokončení práce jej nebylo možno fyzicky dohledat, údaje podle Král, Jaroslav: Tři drobné nálezy z minulosti Krnova. Slezsko1971. Opava 1971, s. 33.

60	Kostel sv. Martina	1780
----	--------------------	------

Hodinový cimbál, který je upevněn v lucerně hodinové věže krnovského kostela sv. Martina. Byl ulitý opavským zvonařem Františkem Stankem roku 1780, jeho čepec a věnec pokrývají jednořádkové nápisy vymezené dvěma plastickými linkami a uvozené reliéfem ukazující ruky.

Pr. - 59 cm

Kapitála - 1,4 cm

***^a IOSEPH SCHNEIDER DER / ZEIT BAU INSPECTOR / FRANTZ
FOGT BAU VERWALTER^b**

* FRANTZ STANKE HAT MICH IN TROPFAU 1780^c

.....

^a Hvězdičky v textu znázorňují reliéf ukazující ruky.

^b Nápis na čepci zvonu.

^c Nápis na věnci zvonu.

61	Kostel sv. Martina	1780
----	--------------------	------

Hodinový cimbál, který je upevněn v lucerně hodinové věže krnovského kostela sv. Martina. Byl ulitý opavským zvonařem Františkem Stankem roku 1780, jeho čepec a věnec pokrývají jednořádkové nápisy vymezené dvěma plastickými linkami a uvozené reliéfem ukazující ruky.

Pr. - 91 cm
Kapitála - na čepci 1,4 cm
na věnci 2 cm

***^a IOSEPH SCHNEIDER DER ZEIT BAU INSPECTOR FRANTZ
FOGT BAU VERWALTER^b**

* FRANTZ STANKE HAT MICH GEGOSSEN TROPFAU 1780^c

.....

^a Hvězdičky v textu znázorňují reliéf ukazující ruky.

^b Nápis na čepci zvonu.

^c Nápis na věnci zvonu.

62	Kostel sv. Benedikta	1780
----	----------------------	------

Obraz sv. Benedikta křísícího mrtvého mládence signován svým autorem.¹

Fr. Sebastini Pinxit 1780

1. Pouze podle Samka, s. 220.

63 +	Kostel sv. Martina	1781
------	--------------------	------

Nedochovaný **zvon** opavského zvonaře Františka Stankeho ulitý roku 1781 s plastickým reliéfem Krista.¹

Váha - 886 kg

Pr. - 125 cm

**REFUSA POST INCENDIUM ET DEDICATAFUIT HAEC
CAMPANA SALVATORI NOSTRO. SALVATOR MUNDI SALVA
NOS ET A FULGURE, GRANDINE ET TEMPESTATE LIBERA
NOS. HAEC CAMPANA A FRANCISCO STANKE OPAVIAE
REFUSA EST 1781**

1. Lednický, Jan: K dějinám..., s. 73.

64 +	Kostel sv. Martina	1781
------	--------------------	------

Nedochovaný **zvon** ulitý roku 1781 opavským zvonařem Františkem Stankem s reliéfem Panny Marie Pomocnice.¹

Váha - 517 kg

Pr. - 106 cm

**SUB TUUM PRAESIDIUM CONFUGIMUS SANCTA DEI
GENITRIX. REFUSA POST INCENDIUM ET DEDICATA FUIT
HAEC CAMPANA HONORI B. M. V. HAEC CAMPANA A
FRANCISCO STANKE OPAVIAE REFUSA EST 1781**

1. Lednický, Jan: K dějinám..., s. 73.

65 +	Kostel sv. Martina	1781
------	--------------------	------

Nedochovaný **zvon** z roku 1781 ulitý také Františkem Stankem.¹

Váha - 283 kg

Pr. - 84 cm

**SSI JOANNES ET PAULE ORATE PRO NOBIS. HAEC CAMPANA
A FRANCISCO STANKE OPAVIAE REFUSA EST ANNO 1781**

1. Lednický, Jan: K dějinám..., s. 73.

66	Kostel Sedmibolestné Panny Marie	1795
----	----------------------------------	------

Malý **zvonek**, který visí u vchodu do sakristie, nese na čepci monogram s letopočtem 1795.

Pr. – 15,7cm

1. 7. G. F. W. 9. 5.

67	Kostel Sedmibolestné Panny Marie	1801
----	----------------------------------	------

Zvon, který původně visel v kostele sv. Františka Xaverského ve Velkém Valdštejně a po 2. sv. válce byl umístěn v cvilínském kostele Povýšení Sv. kříže a Sedmibolestné Panny Marie¹. Zvon byl ulit opavským zvonařem Františkem Stankem roku 1801. V současnosti je zvon puklý, roku 1998 byl sňat a uložen na podlaze zvonového patra. Zvon nese dva nápisy, jeden na čepci a druhý na věnci zvonu. Oba nápisy jsou uvozeny reliéfem ukazující ruky. Na krku se nachází 22 cm vysoký reliéf sv. Františka Xaverského.

Váha - 210 kg

Pr. - 72 cm

Kapitála

*^a **DEFVNCTO PLORAT NECNON MALA FVLMINA PELLIT
CONVOCAT ET VIVOS DVLCE REPVLSAT AVE^b**

* **HAEC CAMPANA A FRACISCO STANKE OPPAVIAE REFVSA
EST 1801^c**

.....
a Hvězdičky v textu znázorňují reliéf ukazující ruky.

b Nápis na čepci zvonu.

c Nápis na věnci zvonu.

1. Lednický, Jan: Cvilínské zvony. Sborník bruntálského muzea 2002, s. 91.

68	Kostel Povýšení sv. Kříže	1828
----	---------------------------	------

Náhrobník na vnější zdi hřbitovního kostela z roku 1828.

Mramor

Fraktura - v. 4 - 8 cm, m. 2 - 3 cm

Herr / frommen Andenken / Sr. Hochwürden Herrn / Erzpriester / [I] torton / Schilder / geb. zu Zattig / gest. im Jahre 1828 / H. i. p.

69	Kostel Povýšení sv. kříže	1847
----	---------------------------	------

Náhrobník na vnější zdi hřbitovního kostela z roku 1847.

Mramor

Fraktura - v. 4 - 8 cm, m. 2 - 3 cm

Ruhestätte des / hochwürdigen Herrn / Pfarrers / Josef Hoppock / Dechanis u. [---] / geb am 21. Nov 1787 / gest am 27. Dec 1847 / Mühe voll war sein Leben , / sanft ruhe seine Asche!

70 +	Kostel sv. Martina	?
------	--------------------	---

Nedochovaný **zvon** původně zavěšen v sanktusové věžičce, nemáme o něm mnoho informací.¹

REX GLORIA VENI CUM PACE

1. Lednický, Jan: K dějinám ..., s. 73.

71	Kostel Narození Panny Marie	?
----	-----------------------------	---

Zvon v sanktusníku kostela Narození Panny Marie nese na čepci jednořádkový nápis vymezený dvěma plastickými linkami a dělený 1,8 cm vysokým dělicím znakem - mezikružím, vyplněným tečkami. Datum neuvedeno.

Pr. - 49 cm

gotická minuskule - 3 cm

ave *^a maria * gratia * plena * dominus * tecum

.....
^a Hvězdičky v textu znázorňují znak mezikruží, vyplněné tečkami.

LICHNOV

72	Kostel sv. Mikuláše	1497
----	---------------------	------

Zvon v kostele sv. Mikuláše z roku 1497 s jednořádkovým nápisem na čepci vymezeným dvěma zdvojenými plastickými linkami.

Váha - 252 kg¹
Pr. - 110 cm
Gotická minuskule - 4 cm

rex glorie veni cum pace . ad . mccccclxxxvii . inri

1. Mlčák, Leoš: Gotické a renesanční zvony na Bruntálsku. ČSM - B, 47, 1998, s. 97.

73	Kostel sv. Mikuláše	1727
----	---------------------	------

Zvon v kostele sv. Mikuláše ulitý neznámým zvonařem roku 1727, který je umístěn v sanktusníku, nese na čepci mezi dvěma plastickými linkami jednořádkový nápis.

Pr. – 30cm
Kapitála – 1,5cm

S. IOANES. NEPOMVCENE. ORA. PRO. NOBIS. 1727

LINHARTOVY

74 +	Kostel	1588
------	--------	------

Náhrobník Václava Haugvice z Biskupic, o kterém se zmiňuje Paprocký ve svém díle¹.

Létha Páně 1588 Dwadcátého sedmé^o dne Měsýce czerwence, Urozený Pán Pan Wáclaw Haugwic z Biskupic na Lenhartowech a Woldřissowě, z tohoto swěta sessel w Landecký Teplicy etc. Pán Bůh rač geho Dussy milostiw býti

1. Pprocký, B: Zrcadlo..., fol. CXVII.

LIPTAŇ

75	Kostel Nanebevzetí Panny Marie	1551
----	--------------------------------	------

Zvon v témže kostele z roku 1551 od neznámého zvonáře. Na zvonu jsou dva nápisy, první na čepci zvonu, vymezený dvěma zdvojenými plastickými linkami a druhý na krku zvonu. Některá slova v nápisu dělena liliemi.

Váha - 250 kg¹

Pr. - 70 cm

1. nápis - textura - 4 - 5 cm

2. nápis - kapitála - 4 - 5 cm

1. nápis: **ihesvs nazarevvs rex ivdeorvm lvkas *^a markvs * 1551 ***

2. nápis: **P S^b OSLER**

.....
^a Hvězdičky v textu znázorňují symboly lilie

^b Symbol přeškrtnutého S se v nápisu objevuje ve stejném znázornění

1. Mlčák, Leoš: Gotické a renesanční zvony ...s. 102.

76	Kostel Nanebevzetí Panny Marie	1614
----	--------------------------------	------

Zvon v kostele Nanebevzetí Panny Marie, který ulil roku 1614 zvonář Hans Sturm. Na zvonu je reliéf - kruhový erbovní štítek o průměru 12cm s erbem olomouckého biskupa kardinála Františka Ditrichštejna¹ a dva dvouřádkové nápisy. První na čepci a druhý na krku zvonu. Slova v nápisu jsou oddělena tečkami.

Pr. - 61 cm

Kapitála - 2 - 2,5 cm

**DER. EDLE. GESTRENGE. ERENVEST. VND. DISE. ZEIT / VON
 KRELKAV. HAVPTMAN: OB: NAMBTEHER. IOHAN. IACVFECK^a**

**T M: F: H: A * R: M * I. S: / MERTEN. MAN. RICHTER. ELTISEN
 CHRISTOPH. BECKE. CHRISTOF. TITZE. KIRCHENVATER.
 ADAM. BOHM. GEORGE. BLITZER. AO. 1614^b**

.....
^a Nápis na čepci zvonu.

^b Nápis na krku zvonu.

1. Pilnáček, J.: Rody..., s. 535.

MĚSTO ALBRECHTICE

77 - obr.23

Kostel Navštívení Panny Marie

1500

Zvon v kostele Navštívení Panny Marie byl ulit roku 1500 neznámým zvonařem. Na čepci nese zvon jednořádkový nápis vymezený dvěma zdvojenými plastickými linkami a dělený kosočtverci. Zvon původně pochází z kostela sv. Anny v obci Domašov nad Bystřicí¹.

Pr. - 83 cm

gotická minuskule - 4 - 4,5 cm

**rex ♦^a glorie ♦ veni ♦ cvm ♦ pace ♦ i ♦ n ♦ r ♦ i ♦ ad mcccc ♦ ihesvs
♦ maria ♦**

.....
^a Nápis je dělen kosočtverci.

1. Lednický, Jan: Putování zvonů aneb od rekvizice zvonů za II. světové války až po jejich poválečné navrácení v některých místech okresu Bruntál. SBM 2003, s. 102.

78

Kostel Navštívení Panny Marie

1668

Zvon ve stejném kostele, který původně pochází z kostela sv. Jiří v obci Dětrichov nad Bystřicí¹. Byl ulit roku 1668 neznámým zvonařem. Zvon nese jeden dvouřádkový nápis na čepci zvonu, vymezený plastickými linkami a dělený květinami. Na krku zvonu reliéf Panny Marie a monogram s ukřižovaným Kristem ve středu.

Pr. - cca 65 cm

Kapitála - 1 cm

***^a S * MARIA ORA PRO NOBIS * MICHEL KRONE RICHTER *
UNDT BARTEL / GROSMAN ANDRES BOLSER * DIE GEMAIN
TIEDERTORFF * 1668 ***

*^b

.....
^a Hvězdičky v textu znázorňují dělicí symbol květiny.

^b Monogram

1. Lednický, Jan: Putování zvonů..., s. 102.

79 – obr.24

Náměstí

1719

Barokní pískovcová **socha** Sv. Anny Samětřetí na náměstí. Ústřední postava je sv. Anna, která nese na pravé ruce nahé Jezulátko a po jejím levém boku stojí Panna Marie jako děvčátko. Na hranolovitém podstavci,

na třech stěnách v kartuších nápisy v dobrém stavu. Sloup byl restaurován v roce 1957 a 1997¹. V chronogramu ve druhém nápisě je ukryt rok 1719.

Pískovec – 8m

Kapitála - v. 6 - 8cm, m. 4 - 5cm

+^a **VIRGO / MARIA TIBI RESONANT / PER SAECVLA / LAVDES / SVSCIPIENS MISEROS / DIVA PVELLA PARENS ***^b

*^c **GLORIA / SIT VT HONOR / DEO MAGNO / INPAR VVLO / CHRISTO***^d

*^e **BEWAHREN IN / ALLZEIT / OLBERSDORFF / HEILIGE MVTTER / ANNA**

.....
^a Křížek znázorňuje obdobný symbol v nápisě.

^b Monogram

^c Symbol

^d Monogram

^e Symbol

Mezerová, L.: Seznam..., s. 147.

80	Kostel Navštívení Panny Marie	1807
----	-------------------------------	------

Náhrobník Anny Volkmann, manželky purkmistra v Krnově Damiána Volkmana z roku 1807. Umístěn na ohradní zdi kostela Navštívení P. Marie v dosti špatném stavu.

Břidlice - v. 91 cm, š. 119 cm

Fraktura -

[S] ieh e Wandersman / hier ruhet die [Asche] der Frau Anna Volkmann Ehemallin^a / [de] s herrn Damian Volkmann ehemaligen Bürgermeister in Jägerndorf / und zu Presburg in Ungarn aus dem [geschle]chte Kruppa im Jahr 1743 den 23 = Juni / geboren st [a] rbselig in dem herrn Anno 1807 den 6 = April. Der [Gott] die ewige Ruhe / verleihen voll [e] Amen / [·] zerfreimlich schien dies freue Ehe = Paare - Anverwelk w [---] pie Liebebluhn / Vierzig glücklich und [z]ufriedene Jahre - Hoffen ihnen [---] / [s] ie ist nicht mehr - dies Grab ist ihre Stelle. Ruh sanft nun würdige Asche hier / und Wand [---] rich an dieser Stelle: Gott gieb die ewige Ruhe i[hr] Amen^b

.....
^a Srv. Kinzer H: Grabschrift. Jägerndorfer Ländchen 1927.

^b Volný překlad je uveden v Krnovských novinách z 27.7.1990, s. 4.

Zvon v témže kostele ulitý olomouckým zvonařem Leopoldem Františkem Stankem roku 1824. Zvon nese dva nápisy, na čepci a věnci zvonu, vymezené plastickými linkami. Na krku zvonu se nachází reliéf sv. Prokopa.

Pr. - 48 cm

Kapitála - 1,5 cm

IN HONOREM S. PROCOPII^a

*^b PER FRANCISCVM STANKE OLOMUCII ANNO 1824^c

.....
^a Nápis na čepci zvonu.

^b Hvězdička znamená symbol ukazující ruky.

^c Nápis na věnci zvonu.

Náhrobník Josefa Riedla na ohradní zdi kostela Navštívení P. Marie z roku 1828.

Mramor - v. 86,5 cm, š. 47 cm

Fraktura - v. 4 cm, m. 2,5 cm

Ruhen die / Indischen Über = / rede des Ledig im / Herrn am 16. Oktober / 1828 in einen Alter von / 66 J: 8M: 8T: entschlaf = / nen Jos: Riedel Bur = / ger u: Handelsma n / u: hier Ruhe sanft / geliebte Asche

OPAVICE

Nedochovaný **náhrobník** Ojíře z Fulštejna, o kterém se zmiňuje Paprocký ve svém díle¹.

Létha Páně 1543 dokonat gest žiwot swuog Urozený Pán, Pan Ogiř z Fulssteyna a na Lenhartowách, Pán Bůh rač býti Dussi geho milostiw

1. Paprocký, B: Zrcadlo ..., fol. CCCCIX.

84 +	Kostel	1564
------	--------	------

Náhrobník Albrechta z Fulštejna, o kterém se zmiňuje Paprocký ve svém díle¹.

Létha Páně 1564 umřel Urozený Pán, Pan Albrecht z Fulsstejna

1. Paprocký, B: Zrcadlo..., fol. CCCCIX.

PETROVICE

85	Kostel sv. Rocha	1844
----	------------------	------

Zvon v kostele sv. Rocha zvaný Jesus Maria Josef¹, který roku 1842 praskl a o dva roky později byl přelit týmž zvonařem Wolfgangem Straubem. Na krku zvonu je reliéf sv. rodiny a na čepci a věnci zvonu nápisy mezi dvěma plastickými linkami.

Váha - 125 kg

Pr. - 47 cm

Kapitála - 2 cm

GEGOSSEN VON W. STRAUB IN OLMUITZ A. 1844 ZUR ZEIT DES LOKAL CAPL: KARL RUPRECHT^a

IN HON. D. N. J. CHR., B. M. V., ET S. JOSEPHI^b

.....
^a Nápis na čepci zvonu.

^b Nápis na věnci zvonu.

1. SOKA Bruntál: Fond ŘKFU, inventář z roku 1804.

PITÁRNÉ

86	Kostel Navštívení Panny Marie	1499
----	-------------------------------	------

Zvon zvaný Václav¹ v kostele Navštívení Panny Marie ulitý roku 1499 neznámým zvonařem. Nese dva nápisy, první na čepci, druhý na krku zvonu, kde je také 6 cm vysoký reliéf madony s dítětem a po obou stranách tohoto reliéfu ještě 5 cm vysoké nezřetelné reliéfní figury. Slova v nápisu na čepci jsou oddělena reliéfem zvonu a křížem, slova na krku zvonu jsou oddělena tečkami.

Váha - 450 kg

Pr. - 88 cm

Textura - na čepic 5,5 cm

na krku 3,5 cm

**ad honorem *^a sancti * wenceslai * hoc * opvs * factvm +^b est + anno
+ salvtis^c**

. m. cccc. nonogesimo. nono.^d

.....
^a Hvězdičky v textu znázorňují symbol reliéfu zvonu.

^b Znaménka plus v textu znázorňují symbol kříže.

^c Nápis na čepci zvonu.

^d Nápis na krku zvonu.

1. Mlčák, Leoš: Gotické a renesanční zvony..., s. 101.

87	Kostel Navštívení Panny Marie	1573
----	-------------------------------	------

Druhý **zvon** v témže kostele ulitý roku 1573 snad Albrechtem Steinerem z Opavy.¹ Na zvonu je 9 cm vysoká zvonařská značka - vavřínový věnec se znakem Opavy. Zvon nese dva nápisy. První na čepci, který je vymezen dvěma plastickými linkami a dělený liliemi a druhý na krku zvonu dělený jetelovými trojlisty. Na krku se též nachází 10 cm vysoký reliéf kalvárie ve vavřínovém věnci. Slova v nápisu jsou dělena liliemi.

Váha - 150 kg

Pr. - 60 cm

Kapitála - 2,5 - 2,8 cm

DAS WORT *^a GOTTES * BLEIBET * EWIKLIH *^b

+^c TOMAS + GLOS + VON + BITERNA + ANO + DONI + 1573^d

.....
^a Hvězdičky v textu znázorňují symboly lilie.

^b Nápis na čepci zvonu.

^c Znaménka plus v textu znázorňují symboly jetelového trojlistu

^d Nápis na krku zvonu

1. Mlčák, Leoš: Gotické a renesanční zvony..., s. 103.

SLEZSKÉ RUDOLTICE

88 +	Zámek	?
------	-------	---

Nedochovaná **nástěnná malba** v jedné z místností rudoltického zámku nesla také dva nápisy¹.

Such in diesem Knochenhaus Alexanders Kopf heraus

Rosswälder, gute Nacht, die Rolle geht zu Ende. Hab ich sie gut gemacht, so klatschet in die Hände.

1. Chovanec, J. - Wurst, A: Der Hotzenplotzer Schulbezirk. Ein Beitrag zur Heimatskunde. Jägerndorf 1890, s. 189.

SOSNOVÁ

89	Kostel sv. Kateřiny	1556
----	---------------------	------

Náhrobník z roku 1556, patřící rytíři Janu Štáblovskému, který zastával úřad nejvyššího sudího v knížectví krnovském. Nápis je psán po obvodu a na spodní straně poškozen a málo čitelný. Uprostřed je reliéf rytíře se čtyřmi erby v rozích.

Pískovec - v. 190 cm, š. 81,5 cm
Kapitála - 4 cm

**LETA · PANIE · 1556 · TV STRZEDV · W SWATK [·] /
WELIKONCZNI · VMRZEL · GEST · VROZENY · WLADYKA ·
PAN · IAN · SSTABLOWSKY · Z · KOWALO/WICZ · A · NA ·
SOSNOWE SVDI K[---] KRNOWS[---] / STARY XC LETA · TVTO ·
ZDE · POCHOWAN · GEST · GEHOZ · DVSSY · PAN · BVOH ·
MILOSTIW · RACZ · BYTI · AMEN**

90	Kostel sv. Kateřiny	1577
----	---------------------	------

Náhrobník Doroty Švejnochové z Kolbnic z roku 1577. Nápis je psán po obvodu reliéfu ženy se dvěma dítkami u nohou a na spodní straně je velmi nečitelný. Vrozích náhrobníku se nacházejí čtyři erby.

Pískovec - v. 187 cm, š. 82 cm
Kapitála - 4 cm

**LETA · 1577 · W · SOBOTV · PO · STRZEDO/POSTI · 4 HODINI ·
NA · NOCZ · VMRZELA · GEST · VROZENA · WLADYKA · PANI ·
DOROT · ^aSSWENOC/HOWA Z^a · ^bKOLBNICZ W PORODU [---]
SYNY A / W AVTERY^b · PO · NEDELI · LAETARE · ZDE · SPOLV
· POCHOWANI · GSAV GEGIM · DVSSIM · PAN · BVOH · RACZ ·
MILOSTIW · BEYTI ·**

.....
^a scriptura continua

^b podle Turek, A.: Poněmčování Opavska v 16. a 17. století. In: Slezský sborník, č. 1, 1949, s. 320.

Zvon ulitý olomouckým zvonařem Františkem Stanke roku 1825 nese tři nápisy, na čepci, spodní části krku a věnci. Na krku se také nacházejí čtyři reliéfy, 13cm vysoký reliéf sv. Barbory, 13cm vysoký reliéf Ukřižování, 14cm vysoký reliéf sv. Jana Nepomuckého a 16cm vysoký reliéf sv. Josefa.

Kapitála – 1 – 2cm

IN TE DOMINE SPERAVI NON CONFVNDAR IN AETERNUM^a

DOMINI TURRIS FORTISSIMA^b

***^c HAEC CAMPANA A FRANCISCO STANKE OLOMUCII REFVSA
EST ANNO 1825^d**

.....

^a Nápis na čepci.

^b Nápis na krku.

^c Hvězdička znázorňuje reliéf ukazující ruky.

^d Nápis na věnci.

ŠIROKÁ NIVA

Zvon v kostele sv. Martina ulitý olomouckým zvonařem Schwannem roku 1751 původně visel v dnes již zbourané kapli sv. Antonína Paduanského ve Skrbovicích. Zvon nese dva nápisy, jeden na čepci zvonu, vymezený dvěma zdvojenými plastickými linkami a druhý na věnci zvonu, vymezený dvěma plastickými linkami. Na krku se nachází 16,5 cm vysoký reliéf sv. Josefa Pěstouna s Ježíškem a na protější straně 14 cm vysoký reliéf Panny Marie královny.

Pr. - 42 cm

Kapitála - na čepci 1,7 cm

na věnci 1,1 cm

S. MARIA ET S. IOSEPHE ORATE PRO NOBIS^a

**MICH HAT GEGOSSEN MELCHIOR SCHWANN IN OLMITZ
ANNO 1751^b**

.....

^a Nápis na čepci zvonu.

^b Nápis na věnci zvonu.

TŘEMEŠNÁ VE SLEZSKU

93	Kostel sv. Šebestiána	1773
----	-----------------------	------

Zvon v kostele sv. Šebestiána zvaný sv. Florián ulitý zvonařem Valeriem Obletterem z Olomouce. Tento zvon sem byl přemístěn z Hausbergu (část města Moravský Beroun) z kostela Pozdvižení sv. kříže. Na krku zvonu je zvonařská značka s nápisem, dále zde jsou reliéfy kříže, sv. Floriána a reliéf pozdvižení kříže. Dále jsou na zvonu jeden nápis na čepci a jeden dvouřádkový nápis na věnci. Nápisy jsou uvozeny a děleny reliéfem ukazující ruky.

Pr.- 56 cm

Kapitála

DIESE / GLOCKEN HAT / GEGOSSEN / VALERIUS / OBLETTER / IN OLMITZ / ANNO^a

*^b ECCE CRUCEM DOMINI * O H: FL: B: F: VNS^c

* SVB EXIM: D: PETRO: NEVGEBEV PAROCH * ORTS VORT S: HH: IOHA: GEOR: WENZL BVRG: M: FRIDER: BAYER STADTRICHTER / * ZUR EHE GOTTES HAT FLOR: LICHTBLAV FREIHIFER DESSEN EHWIB: ANNA ELISABETHA VND IHR SOHN FERDI: DIESE GLOCKEN MACHEN LASSEN A: 1773^d

.....
^a Nápis na krku zvonu.

^b Hvězdičky v textu znázorňují reliéf ukazující ruky.

^c Nápis na čepci zvonu.

^d Nápis na věnci zvonu.

VYSOKÁ

94	Kostel sv. Urbana	1674
----	-------------------	------

Zvon v kostele sv. Urbana ulitý roku 1674 zvonařem Mathiasem Munzem z Nisy. Na zvonu je dvouřádkový nápis ohraničený plastickými linkami.

Váha - 500 kg

Pr. - 75 cm

Kapitála

DVM. ESSET. ANNO 1674 EGO. RVPTA. IN. WEISSAG. REFVSA. FVI. IN. HONOREM. S. URBANI / PAROCHVS. IONNES. IGNATIVS. SPILLER. HENNERSDORFERN SIS. MATHIIS. MVNSE. GUS. MICH. IN. NEIS

Zvon ulitý roku 1597 olomouckým zvonařem Zachariášem Milnerem se dvěma nápisy. Dvouřádkový nápis na čepci zvonu vymezený třemi plastickými linkami, z nichž obě krajní jsou zdvojené a jednořádkový nápis na věnci zvonu. Slova obou nápisů jsou dělena znaky ve tvaru přeškrtnutého písmene S.

Váha - 510 kg¹

Pr. - 94 cm

Kapitála - na čepci - 2,2 cm

na věnci - 1,8 cm

SACRA ^a PRECES \$ TVRBA \$ INCENDIA \$ FVNERA \$ POMPAS \$ INDICOS CVM \$ POPVLOS \$ ARE \$ SONANTE \$ VOCOS \$ / FRIDRICH \$ HANRICH \$ DISE \$ ZEIT \$ ERB \$ SCHOLZ \$ ADAM \$ BERNAR \$ 1597 \$^b

ICH \$ BIN \$ EINE \$ RVFFERIN \$ ZV \$ DER \$ BREDIG \$ VND \$ GOTTES \$ WORT \$ WELCHES \$ DA \$ REIN \$ LAVT \$ AN \$ MANCHEM \$ ORDT \$ ALLHIE \$ AVF \$ DIESER \$ ERDEN \$ ALLEN \$ MENSCHEN \$ DIE \$ DAS \$ WOLLEN \$ SEILIG \$ WERDEN \$ MEISTER \$ ZACHARIAS \$ MILNER \$ 1597 \$^c

.....
^a Znak textu znázorňuje obrácené přeškrtnuté S v nápisě.

^b Nápis na čepci zvonu.

^c Nápis na věnci zvonu.

1. Mlčák, Leoš: Gotické a renesanční zvony..., s. 104.

Druhý **zvon** v kostele Nejsvětější Trojice, který roku 1651 ulil opavský zvonař Hans Knauf. Zvon nese tři nápisy, jeden na čepci vymezený dvěma plastickými linkami a dva na krku zvonu, kde se také nachází 2 cm vysoký jetelový kříž, 9,4 cm vysoký korpus ukřižovaného Krista a 13,2 cm vysoký reliéf madony s dítětem v mandorle. Slova všech nápisů jsou dělena tečkami ve tvaru kosočtverce.

Pr. - 78 cm

Kapitála - 1,7 - 1,8 cm

**HANS ♦^a KNAUF ♦ IN ♦ TROPNAV ♦ HATT ♦ MICH ♦ IM ♦ IAR
♦ 1 ♦ 6 ♦ 51 *^{b,c}**

**DIE ♦ 4 ♦ HERN ♦ ERB ♦ RICHTER / MICHAEL SCHWARTZ /
IN ♦ SEIFERSDORFF / GEORGI ♦ ENGLISCH / ZVR ♦ WIESE /
GEORGI ♦ GLOSE / ZV ♦ FRIDERSDORF / MELCHER ♦**

**IAVRNIG / ZV ♦ ERBERSDORF / +^d / VNSER ♦ AMPT ♦ REGIR /
GOTTES HANT^e**

**ANDREAS ♦ FISCHER / MATTES ♦ WEINMAN / KIRCHEN ♦
VATTER / GOTTES ♦ HEIL ♦ IST / VNSER THEIL^e**

.....

^a Kosočtverce v textu znázorňují stejný znak v nápise.

^b Hvězdička znázorňuje znak rozety v nápise.

^c Nápis na čepci zvonu.

^d Křížek znázorňuje stejný symbol v nápise.

^e Nápis na krku zvonu.

REJSTŘÍKY

NOSITELÉ NÁPISŮ

U nedochovaných epigrafických památek je katalogizační číslo nápisu uvedeno v závorkách.

Hodinový cimbál 60, 61

Kříž 25, 28

Náhrobek 16

Náhrobní desky 14

Náhrobník 01, 03, 04, 05, 24, 26, 27, 30, 35, 36, 45, 46, 47, 48, 51, 52, 68, 69, (74), 80, 82, (83), (84), 89, 90

Náhrobní nápis (02)

Náhrobní štítek 23, (59)

Nápis 10

Nástěnná malba 40, 49, (88)

Obraz 50, 57, 62

Pamětní deska 32, 58

Socha 08, 20, 79

Zvon 06, 07, 09, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19, (21), 22, 29, (31), (33), (34), 37, (38), 39, (41), 42, (43), 44, 53, 54, (55), (56), (63), (64), (65), 66, 67, (70), 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 81, 85, 86, 87, 91, 92, 93, 94, 95, 96

OSOBNÍ JMÉNA

Rejstřík vychází z údajů v nápisovém textu. U nedochovaných epigrafických památek je katalogizační číslo nápisu uvedeno v závorkách.

Bartenstein, Jan Kryštof (38)
Barnert, Anton 36
Biliczký z Bilicz, Kryštof 47
Burkertová, Elisabeta 26
Daun, Leopold 01
Falkenhein, Eliasabeta 45
z Fulštejna, Albrecht (84)
z Fulštejna, Ekrik 03
z Fulštejna, Ojír (83)
Haugvic z Biskupic, Václav (74)
z Hodic, Isolda Pavlína 32
z Hodic, Jiří Maxmilián (38)
z Hodic, Ludvík Maxmilián 32
Hoppock, Josef 69
Kisling, Kristián 52
Knappová, Marie Anna 27
Kommer, Franz 28
Kommer, Josefa 28
z Kravař, Judita Barbora 14
Krebs, Leopold 08
Kühn, Heinrich 24
Kühnová, Marie Elisabeta 23
Liškovna z Německé Lutyně, Barbora 05
Möllerin, Rosina 17
Pavlovský z Pavlovic, Václav 30, (38)
Prokš, František 51
Radvanský, Dionisius 01
z Reinwaldu, Anna 46

Riedl, Josef 82
Rudzinská, Antonie 35
Ruprecht, Karel 85
Sebastini, Fr. 62
Sedlnický z Choltic, Václav 04
Schilder 68
Skrbenská, Gabriela 16
Skrbenský, Karel 16
Skrbenská z Hříště, Kateřina 14
Skrbenský z Hříště, Jan Kryštof 14
Skrbenský z Hříště, Jaroslav 12
Skrbenský z Hříště, Kryštof Bernard 14
Steemüller, Bernard 50
Stern, Josef 57
Sup z Fulštejna, Jindřich 02
Štáblovský z Kovalovic, Jan 89
ze Švejnochova a Kolbnic, Dorota 90
z Tharoullu, Ludvík 48
Tinz, Jan František (38)
Volkman, Anna 80
Volkman, Damian 80
Zoubková ze Zdětína, Johanka 30

ZVONÁŘI

Rejstřík vychází z údajů v celém katalogu. V případě, že jméno zvonáře nepochází z textu nápisu, je katalogizační číslo uvedeno v hranatých závorkách. V případě, že zvonář je v textu nápisu jmenován, ale epigrafická památka se nedochovala, je katalogizační číslo uvedeno v kulatých záorkách.

- Götz, Jakub (Vratislav) 39
Hechperger, Jiří (Olomouc) 13
Knauf, Hans (Opava) 96
Kondler, Václav (?) (41)
Lindenrat, Bartoloměj (Nisa) [44]
Milner, Zachariáš (Olomouc) [18], 95
Munz, Matyáš (Nisa) 94
Obletter, Valerius (Olomouc) 22, 93
Reimer, Jiří František (Olomouc) 06, [54]
Schraub, Adam (Nisa) 12, (31)
Schwann, Melchior (Olomouc) 92
Stanke, František (Opava) (55)
Stanke, František (Opava) 67
Stanke, František Leopold (Olomouc) 81, 91
Stanke, František Xaver (Opava) 11, 15, 60, 61, (63), (64), (65)
Steiner, Albrecht (Opava)[87]
Straub, Wolfgang (Olomouc) 29
Straub, Wolfgang (Olomouc) 37, 85
Sturm, Hans (Opava) [76]

LITERATURA

Bibliografie historicko- vlastivědné literatury Severní Moravy a Slezska za léta 1991-1995. Zemský archiv Opava 1998.

Blucha, Vladimír: Historie města Krnova. Krnov 1969.

Blucha, V.: Krnovský děkanský kostel sv. Martina. In: Krnovsko, č. 3, 1992.

Blucha, V.: Klíč k domovu. Krnov 1995.

Čestní občané města Krnova. In: Krnovské noviny, 27.7.1990, s. 4.

Diezner, Jiří a kol.: Holčovice 1377 – 2002. Holčovice 2002.

Flodr, M.: Komplexní pojetí zvonu ve středověkých zvonových nápisech. In: Sborník prací filosofické fakulty brněnské university, C 23-24, Brno 1976-1977, s. 125-129.

Flodr, M.: Nápisy na středověkých zvonech. In: Sborník prací filosofické fakulty brněnské university, C 20, Brno 1973, s. 143-157.

Flodr, M.: Zásady popisu středověkých a novověkých epigrafických památek. In: Sborník prací filosofické fakulty brněnské university, C 21-22, Brno 1975, s. 167-174.

Havlica, Jan: Nález dvou neznámých renesančních náhrobků na Krnovsku. In: Vlastivědné listy, 1977, č. 2, s. 32.

Hošťálkovo, náš krásný domov 1281-1981. Hošťálkovo 1981.

Chovanec, J.- Wurst, A.: Der Hotzenplotzer Schulbezirk. Ein Beitrag zur Heimatskunde. Jägerndorf 1890.

Christová, Eva: Život na zámku ve Slezských Rudolticích. In: Krnovsko, č. 7, 1959, s. 8-9.

Indra, B.: Stavba poutního kostela na Cvilíně. In: Časopis slezského muzea, řada B, 6, 1957, s. 72-84.

Indra, B.: Zvonaři v Olomouci od pol. 17. století do 2. pol. 19. století. In: Časopis slezského muzea, řada B, 27, 1978, s. 145-160.

Indra, B.: Zvonaři v Opavě, Uničově a Litovli od pol. 17. století do 1. pol. 19. století. In: Časopis slezského muzea, řada B, 26, 1977, s. 58-75.

Indra, B.: Zvony cizích zvonařů na Severní Moravě a ve Slezsku od pol. 17. do konce 19. století. In: Časopis slezského muzea, řada B, 28, 1979.

Kinzer, H: Grabschrift. In: Jägerndorfer Ländchen 1927.

Königer, Ernst: Die Gründung der Burgbergkirche. In: Jägerndorfer Ländchen 1927.

Král, Jaroslav: Tři drobné nálezy z minulosti Krnova. In: Slezsko 1, ročník 3, 1971, s. 32.

Lednický, Jan: Cvilínské zvony. In: Sborník bruntálského muzea 2002, s. 91-103.

Lednický, Jan: K dějinám zvonů ve farním kostele sv. Martina v Krnově. In: Sborník bruntálského muzea 1999, s. 73-80.

Lednický, Jan: Osud bývalého krnovského radničního zvonu v historických souvislostech. In: Sborník bruntálského muzea 2001, s. 78-80.

Lednický, Jan: Putování zvonů aneb od rekvizice zvonů za II. světové války až po jejich poválečné navrácení v některých místech nynějšího okresu Bruntál. In: Sborník bruntálského muzea 2003, s. 95-111.

Mezerová, L.: Seznam nemovitých kulturních památek okresu Bruntál. Bruntál 2000.

Mlčák, Leoš: Gotické a renesanční zvony na Bruntálsku. In: Časopis slezského muzea, řada B, 47, 1998, s. 97-107.

Mlčák, L.: Zatoulaný zvon z Újezda u Uničova v Krnově. In: Vlastivědný věstník moravský 1999.

Musil, V. Jiří: Zvon Adama Schrauba v Holčovicích. In: Sborník památkové péče v Severomoravském kraji, č. 5, 1982, s. 256.

Paprocký, Bartoloměj: Zrcadlo slavného margkrabství moravského: v kterémž každý stav dávnost, vzáctnost i povinnost svou uhlédá. Olomouc 1593.

Pilnáček, J.: Rody starého Slezska 1-4. Brno 1996.

Rataj, Jiří: Kdo je pohřben v kostele sv. Martina v Bohušově? Nепublikováno.

Samek, B.: Umělecké památky Moravy a Slezska 1,2. Praha 1994.

Štroblíková, Anna: Epigrafické památky v díle Bartoloměje Paprockého. Brno 1973.

Turek, Adolf: K starším dějinám vsi Býkova. In: Krnovsko, č. 3, 1958, s. 11-14.

Turek, A.: Poněmčování Opavska v 16. a 17. století. In: Slezský sborník, č. 1, 1949, s. 317- 333.

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA